

بررسی بیماریهای قارچی هوازاد گلها و درختچه های زینتی ایران

منصوره میرابوالفتحی

موسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی

در این تحقیق ضمن بازدید از پارکها، گلخانه ها و مراکز پرورش گیاهان زینتی از اندامهای هوایی گیاهان بیمار با نشانه های لکه برگگی سرخشکیدگی، شانکر، سوختگی انتهایی نمونه برداری شد. عوامل بیماریزای قارچی با استفاده از روشهای متعارف در بیماری شناسی گیاهی جداسازی، خالص و با استفاده از تکنیکهای لازم مانند تغییر درجه حرارت، کاربرد محیط غذایی مناسب، نور و فشار اسمزی مناسب، اندامهای رویشی و زایشی قارچ تولید و بر اساس مطالعات مرفولوژیک و بعضی فاکتورهای فیزیولوژیک عوامل بیماریزای قارچی تشخیص گردید. بیماریهای مهم قارچی هوازاد که دارای شیوع وسیع بوده و سبب تولید خسارت زیاد می گردیدند عبارتند از: سفیدک داخلی رز با عامل *Peronospora sparsa* در مراکز پرورش این گیاه در دزفول، آلودگی شدید گلخانه های تکثیری قلمه رز دماوند با قارچ *Botrytis cinerea* که سبب لهیدگی کالوز در محل ریشه زایی می گردد، شیوع وسیع زنگ میخک با عامل *Uromyces dianthi* در مراکز پرورش این گیاه در ورامین، شیوع گسترده سیاهک میخک با عامل *Ustilago violacea* در وارته های سفید و صورتی در گلخانه های ورامین، شیوع بیماری آنتراکنوز آگلونما، فیلودندرون و فیکوس، پستوس، دیفن باخیا با عامل *Glomerella cincta* و فرم غیرجنسی *Colletotrichum* در گلخانه های لاهیجان و شیوع آنتراکنوز ارکید با همین عامل در گلخانه های کرج، بیماری لکه برگگی دراستا و پانداموس با شیوع وسیع در گلخانه های کرج و در شمال کشور با عامل *Fusarium moniliforme* بیماری لکه برگگی یا Flower spot در استرلیز یا در گلخانه های شمال کشور که عامل آن *Botrytis cinerea* است، شیوع بیماری آنتراکنوز پاییتال (*Hedera helix*) با عامل *Colletotrichum trichellum* و لکه برگگی آن عامل *Phylosticta concentrica* در پارکها و فضاهای سبز تهران، بیماری خشکیدگی شاخه های چنار و شانکر شاخه و در مواردی مرگ درخت در کرج و تهران با عامل *Cytospora platani*، بیماری سفیدک سطحی ارغوان با عامل *Ovularia cercidie* در فضای سبز استان مرکزی، مشاهده مرگ سرشاخه های انواع سرو از جمله سرو خمره ای در کرج و سرو نقره ای، زربین و کاج در پارکهای جنگلی تهران در اثر قارچ *Cytospora Kunzei* شیوع سرخشکیدگی انواع سرو در قریب به اتفاق پارکهای جنگلی تهران و فضاهای سبز همراه با

گونه‌ای از قارچ *Coniocytrium SP*، اپیدمی شانکر سرو خمره‌ای در پارکهای جنوب تهران و افاقیا، چنار و توت در همه مناطق تهران با رویش دوده‌ای *Scytalidium SP* در زیر پوست تنه و شاخه های درخت، شیوع شانکر فوزاریومی درختان سرو نقره ای مبتلا به شانکر حدود ۲۰ سانتیمتر بالاتر از طوقه و جداسازی قارچ *Fusarium proliferatum* از نسوج آلوده. شیوع بیماری مزگ نارون با عامل *Ophiostoma ulmi* در پارکها و فضای سبز تهران که از عوامل بیماریزای هوازاد مهم است.